

Megjelenik mindennap a délutáni órákban.

Előfizetési díj:
Egész évre 12 ft, félévre 6 frt, évnegyedre 3 ft o. é.

Szerkesztői szállás: belső-tordautca 122. sz.
Kiadó-hivatal: A tanácsház mellett, az emelet hátsó részében.

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI NAPILAP.

A népnevelés érdekében.

Gotha, 1871. július 7.

A diadalnapok elmúltak, hanem azért a napi sajtó nem szűnik meg Németországban dicsőenket zengedezni a mult napok eseményei felett s a szerzett dicsőség nagy részét az iskolamestereknek tulajdonítja, kik az ifjú nemzedék nevelésén fáradoznak. Jól is esik nekik ez elismerő igazságszolgáltatás, mert a tanító itt sincs úgy fizetve, hogy abból dús vagyont szerezhesen, de azért a népiskolák a legügyesebb tanítókkal vannak beállítva, kik a tanításban nagy jártassággal bírnak.

A mi hazánkban is megindult e mozgalom, s daczára, hogy minden valamire való szónok és hírlapíró nagy enthusiasmmal hirdeti a népnevelés nagy fontosságát, mégis lassu léptekkel halad előre, csak ritkán lehet arról hallani, hogy itt vagy amott az iskola újraalakított. Miből a tünik ki, hogy többet szeretünk beszélni, mint tenni. Ez vagy ama város, ha életfelt akar adni magáról, legfennebb egy reáliskola felállítását kéri, azután szépen nyugszik babérait, hiszi, hogy eleget tett kötelességének, holott alsóbb népiskolái sincsenek jól berendezve, a tanítók gyenge fizetés mellett túl vannak terhelve, a felsőbb népiskolákról szó sincs. Hiába, ha valaki valamit akar tenni, egyszerre nagyon kell kezdeni, így gondolkoznak. Már pedig ezek nélkül egyszerre reál- vagy éppen ipartanodán kezdeni olyan dolog, mint a ki az épületnek a közepét vagy fedelét akarná jól építeni, de az alapról nem gondoskodik.

Legjobban tennék azok, kik a népnevelés mellett buzognak, úgy szintén a községek és városok, ha legelőször az alsóbb és felsőbb népiskolákat rendeznék be, egyszóval a népnevelést indítani meg derakasan, hogy a népfiai értelmes, józan nevelést kapjanak, hogy a nagy tömeg se maradjon hátra, mely a nemzetet teszi, hanem művelődésnek induljon, a mint tette Schweiz és Dénmetország.

De erre most sem a legkecssegtetőbb a kilátás, miután még egy olyan városban is, mely Erdélyben a választások alkalmával nagy szerepet vitt, az iskolatanács (az iskolatanács) a tanfelügyelőnek a felszólítására, hogy a város a törvény szavainak megfelelőleg felsőbb népiskolát rendezzen be, (ezt határozta) (vagy jobban szólva) így nyilatkozott: miért állítsunk fel mi több iskolát, mikor a városban ennyi meg ennyi van. De nem vette tekintetbe, hogy vajjon az iskolák úgy vannak-e berendezve, hogy egy józan gondolkodású, értelmes polgárságot nevelni képesek legyenek. Megengedem, hogy az iskolákban derék tanítók vannak, de azok vagy túl vannak terhelve, vagy gyengén vannak fizetve, úgy hogy ha meg akarnak élni, más életmód után is kell nézni, vagy pedig a gyermekek rendetlenül járnak iskolába, mikor a legjobb tanító sem képes nagy dolgokat miveln.

A papság sem teszi meg kötelességét, mert közdivatu dolog lett sajtóban, közhelyeken, ha szükséges, hanem leszólni a papságot, a nép előtt ki-sebbiteni tekintélyét, holott nézzünk vissza a multra, melyik osztály tett annyit a népnevelés érdekében, mint a magyar papság, különösen a protestánsok, s meg lehet győződve bárki, hogy e derék osztály jövőben is éppen oly hazafi lesz, mint a multban volt, a vallási féltékenység helyett a nemzet művelődését, előhaladását fogja legszentebb kötelemének tartani, csak ne kívánják, ha van ok, ha nincs gyanusítani, mert ez mindig visszahatást szokott szülni. Thurgauban például a közsiskolák mellett is ők viszik a főszerepet, s nem lehet mondani, hogy a közművelődésnek, a népnevelésnek hátrányára volnának.

A közönség sincs tisztában magával, hogy hol kezdje a nevelés nagyfontosságú reformját, az egyik ott kezdi a dolgot, hogy realtanodaért vagy iparsiskolaért esedezik egyenesen, holott erdélyi városainkban az ipar, kereskedelem igazán primitív állapotban van, pedig az iparsiskolák csak ott állhatnak fel, hol ipar és kereskedelem van, rendesen azok is csak a téli hónapokban vannak nyitva, mint itt Gothában.

Ennélfogva legcélszerűbb volna az alsóbb és felsőbb népiskolákat jól berendezni. A felsőbb népiskola éppen úgy megfelelne a czélnak, sőt még jobban, mint egy alsóbb reáliskola, mert a reáliskola nem igényel annyi költséget, a mi nagyfontossága a szegényebb néposztálynál. Schweizban mindenütt felsőbb népiskolák vannak, reáliskoláról szó sincs, legfennebb a Canton gimnasia-mával van összekötve, de az is úgy, hogy a felsőbb népiskolából átlépve, minden fennakadás nélkül folytathatja tanulmányait bárki. S nem is esenkedik senki reáliskolaért. Tehát mindenekelőtt az alsóbb és felsőbb népiskolákat kell jól beállítani.

Hallhatni azt is, hogy a felsőbb népiskolákat össze kell kötni valamely iparral. Ez a milyen kecssegtetőknek látszik elméletben, éppen olyan kivihetetlen gyakorlatban. Mert senki sem tudja egy közsiskolában, hogy a különböző tanítványok közül mindeniknek melyik életpályához van kedve, hivatása, továbbá nem lehet kívánni, hogy a tanítók a különböző műiparágakban oly jártassággal bírnak, hogy azokat becsülettel taníthassák. Ha mindezek a nehézségek nem volnának is meg a népiskolákban, az egyes iparágakban a szakoktatás elvetendő, mert ezáltal egy önhasznosító ivadék állana elő, mi az állam jóllétét, méltóságát alá-ásná. Hanem legyen a népoktatás az alsóbb és felsőbb népiskolákban olyan, mely a nemzet életéből kifolyó legyen. Az ismeretek, melyek a gyermekek lelkébe becsépegtetettek legyenek olyanok, miket mindenki elérhesen, általánosan közösb-csüek legyenek és a fiatal léleknek minden tehetségét igénybe vegyék.

Azzal is szeretik mentegetni magokat néme-lyek, hogy szegény a nép, ennél fogva nem képes áldozni iskolaiért is. Már pedig a nemzetnek fennmaradása, élete egyfelől a népneveléstől függ, ide meg kell hozni minden embernek áldozatját. Aztán a magyar nép nem is olyan szegény, mint ezt el-hitetni szeretnék. A míg a schweiczi és németor-szági szegény paraszt egész éven át pityókával és tejfel tengeti életét, addig nálunk a legszegényebb embernek sem hiányzik a jóízű barna kenyér asz-taláról. Fel tehát ti a népnevelés baráti, indítsátok arra a népet, hogy rendezze iskoláit, mert ha ezt elérik, egykor a nemzet nektek is hálaival fog adózni.

Mt V.

Berlin, július 5. 1871.

II.

Utóbbi levelemben kérdezősködtem egyről s más-ról, most folytatom. Maros-Vásárhely, Sz.-Udvarhely, Csik-Szereda és Somlyó s a többiek mért nézik el, hogy idegen sajtók forogjanak a kereskedésekben, mért nem tudnak a városok, székek és megyék ha másképp nem lehet, közközlésen néhány embert elküldeni Svájcba vagy egyebüvé a különböző sajtónevek készítését megta-nulni, kiknek kötelessége legyen aztán faluról falura járni, s a népet betanítani — így egy pár ezer forintot elköltenének ugyan, de százezreket marasztalanak meg. Hiszen az erdélyi barom olyan füvet eszik és olyan, sőt még jobb tejet ad, mint a külföldi, miért ne lehetne abból oly sajtót készíteni, mint a külföldi?

Kolozsvárnak van korcsmajoga, s mégis elnézi még most is, hogy a Karvázy Gyula kereskedésében angol, porter, bajor, s más külföldi sörök forogjanak; nem tud gondoskodni arról, hogy embere legyen, a ki a kőbányai, bajor és porter sört Kolozsvárra elkészítse, s így az ide-geit kiszorítsa. Ha másképp nem lehet, a város költségén kellene egy pár ahoz értő embert utnak indítani ezeknek megtanulása végett, így pár ezer forint árán ismét száz-ezreket nyerne, ha sör- és nem lőrfőzödét állítana. A mi gabonánkat kihozzák, itt sört főznek belőle, s mi aztán megisszuk, egy forintot kapunk, hármat veszítünk. Hát az erdélyi jó borból mért ne lehetne pezsgőt készí-teni, ha volna ahoz értő ember. A nürnbergi fa mivel jobb mint az erdélyi, ebből is lehetne bubát s egyebet készíteni, ha volna embere; sok szegény embernek adna az efféle élet módot. Uraim, gondolkozzunk. Legalább az apróságokban kergessük el a nyakunkról a külföldet, különben utóvégre még a levegőt is elveszi előlünk!...

Kolozsvárnak meg van a nagy jövedelme, s azt el is költi, s még adósságot is csinál, de eredmény vajmi kevés.

Az erdélyi vallásfelekezetek, miután a hazában nem volt alkalom, többnyire közközlésen neveltettek magoknak a közügyek élére embereket külföldre, a kik többé kevésbé tudták és tudják tájékozni magukat a teen-dők körül, a kik gondolkoznak és tesznek.

Kolozsvár város rangján alólinak tartotta eddigelé sok szükségéről gondolkodni. Gázsal akar világítani, de embere, építész, gépésze nincs, s egyenesen Berlinbe jött egy jámbor poroszért, a ki az ártatlan gázgyárt és vezetékét előállította.

A törvényszék fizetését maholnap az állam veszi át és a nagy összeg pénzarában marad. Engedje a ne-mes város becses figyelmébe ajánlanom, hogy ez évi maradékokból legelső helyen egy hatalmas művészeti és ipartanodát kellene állítani a nürnberginek mintájára, s most előre gondoskodni annak tervéről, felszereléséről és tanáiról.

A városnak van jelenleg két nagy készütségű ifjú tanára, indítsa utnak ezeket, s ha szükség másokat is e czélből; válasszon az ottani ifjak közül néhányat, küldje Nürnbergbe vagy egyebüvé 2—3—4 évi előkészületre, mert e tanodába nem kell sem theologus, sem jogász, sem pap, philosophus avagy költő.

Ideje már, hogy a városnak is legyen századok multán ilyen szakiskolája, ne szoruljon mindig csak a szegény felekezetek másnemű tanodáira. Álljon ver-senyre azokkal.

A gymnasiumok magukra nem felelhetnek meg a közművelődés igényeinek; szakiskolák elkerülhetlenek; ipar, művészet, kereskedelem éppen oly fontos, mint a jog, orvostudomány, bölcselem vagy egyéb.

Lám a mi iparunk most is csak a havas aljának képes termelni, mint kétszáz évvel ezelőtt, és így kereskedelmünk van ugyan, de az mind a külföldnek hajt, úgy hogy nálunk a kereskedőházak voltaképp nem egye-bek, mint a külföldi gyárak raktárai — pénzünket visszahozhatatlanul elnyelik.

Ime uraim, mennyi e téren is a teendő! Vitalkoz-zunk, dolgozzunk e nemű művelődésünk után; a vívmány bizonyára nagyobb, fontosabb és kielégítőbb lesz, mint akármelyik újabb keletű.

A dolog égetően sürgős!

Szellem, Lelekesülés és Cselekvés legyenek ve-zéreink!...

Dersi József.

A galicizai lengyelek

törékvéseire fényt vet Czártorisky herczegnek következő nyilatkozata: „Politikánk főczélja marad, hogy lengyelek legyünk. Az átmenetes czel — és a nemzetek történeté-nekben az átmenetek olykor-olykor egész nemzedékeken áthuzódnak a világot kormányzó nagy törvények befo-lyása folytán — Ausztria, addig míg abban a szabad létezés feltételeit bírjuk. Ezért Ausztria erősítése érde-künkben áll. Ausztria legbiztosabban csak egészséges alapon való reconstitutio által gyógyulhat ki bajaiból. Az alkotmányosítás kérdése a főkérdés. E kérdésnek nincs nemzeti jelleme, az tisztán politikai kérdés és e szerint kell azt tárgyalni is. Politikai kérdésben mit sem használ a türelmes várakozás; tevékeny, határozó működésre van szükség. Ausztriában csak két főpárt van: a centra-listák és foederalisták pártja, egy harmadik nem létezik. Itt csak választani kell és a választás könnyű és semmi zavart nem okozhat. Politikánk csak foederalistikus lehet... egy független Lengyelország felállítása marad a mi főczélunk.”

A „Kol. Közl.” eredeti távsürgőnye.

Bécs. A Reichsrath jul. 11-én elnapol-tatik.

Páris. Politikai körökben hire jár, hogy Oroszország jelentékenyül közeledik Fran-cziaországhoz, s hogy e barátság a keleti ügyeken kívül másokra is ki fog hatni.

Róma. Egy erős párt igyekszik kibéki-teni a pápát Olaszországgal, a magyar-osz-trák követ is e pártot támogatja.

Konstantinápoly. Kósza hir az, mintha egy a porta és Egyiptom közt kiütendő háboru esetére a szlávok és keresztények az egyiptomiakat segitendők — lázadásra készül-nének.

Az olasz király Rómában.

Az „Italie“ levelezője a következő részleteket közli még az ünnepélyek folyamából:

Oly látványnak vagyok tanuja, melyet leírni csak a legnagyobb megerőltetéssel lehet: még akkor is sok marad a valóság mögött. Róma, elragadtatva Victor Emanuel jelenléte által, csak azon egy fájdalmat érzi, hogy oly kevés ideig bírhatja őt.

Azon perczben, melyben e sorokat írom, hangzik a riadó, hogy egybegyűjtse a római nemzetőrséget, mely-ről a király úgy nyilatkozott, miszerint hasonlót még nem látott. Ezen testület valóban visel magán valami rendki-vüli jelleget, az öregebbek ép oly büszkeséggel hordják az egyenruhát és puskát, mint a fiatalok és megjegyzendő, hogy majdnem valamennyi tisztje a nemzeti hadjáratokra emlékeztető érdemjelekkel van fődíszítve, mi a királyt szükségképp meglepte.

Most visszatérek az ünnepélyekhez. Az egész la-kosság szünetel munkájában és azt mondja, hogy ma a legfontosabb teendő a királyt ünnepelni. Egy része a raktáraknak zárva maradt reggeltől. Két óraker be lett csukva mind. Főnökök és segédek siettek helyüket el-foglalni a nemzetőrség soraiban. A zászlók nem hogy kevesbednének, folyton szaporodnak.

A tegnapi esti kivilágítás távolról nem hasonlított ahhoz, melyet Turinban láttunk. A Corsón a közönséges csövek lettek egyszerűen helyettesítve girandolok és gáz-gulák által. A kivilágítás általában az ablakokba tett ve-lencei lámpákból alakult, sok helyütt feliratok és sza-ladely jelvények fényltek. Az arisztokratia palotái nagy viaszgyertyákkal voltak kivilágítva. Ez általános kivilágítás, mely azonban csak halvány fényességet ter-jesztett, ritka benyomást tett. Néhol transparentek is voltak láthatók, ismeretes genreben tartott föliratokkal, mint: II. Victor Emanuelnak, a — nagylelkű és hős királynak, — ki ez ünnepélyes napon megérkezésével

befejezte és megszilárdította az olasz egységet és füg-gettséget — az örvendő Borighianik.

A színházban az előadás tíz óra felé kezdődött. Az első felvonás közepén a kívülről beható zajos éljen-zések és tapsok jelentették a király megérkezését és nemsokára megjelent kísérve Humbert herczegből, a mi-niszterekből, a főméltóságokból s a diplomatai testületből. Mindenki felemelkedett helyéről tapsolva, zsebkendőket lengetve s vég nélkül zajosan élenezve. A király leül a szándékozott, hogy a nyugalmat helyreállítsa. Hasztalan volt, ötször kelle megjelennie páholya előreszében. Min-dig ezen kép fog lebegni szemeim előtt; az öreg libera-lisok arcán, kik 1848-ban álmodtak Italiáról, könnyek peregtek végig.

Előadás végeztével ugyanazon jelenet és ugyan-azon lelkesültség. Tapsok és éljenek követték a királyt a Quirinalig.

Tegnap a király körülbelől a következő szavakat intézte a senatus és kamara küldöttségéhez:

„Uraim, boldog vagyok, hogy önökkel együtt Rómában lehetek, Italia sorsa be van fejezve és én lehe-tőleg járultam hozzá e nagy eredményt elérni; de erő-ködésem sikertelenek maradtak volna, ha nem támo-gatta volna azokat következetesen a Parlament. Jelenleg uraim, feladatunk, megtartani azt, mit annyi fáradsalmak és áldozatok árán megszereztünk. De bizom uraim, hogy könnyen fogom ezt elérhetni, ha önök támogatása nem fog hiányozni.”

A kiosztott nyomtatott meghívások folytán a Vaticán barátai ma 11 óraker valószínűtlen teljes szabad-sággal tüntetésekot. E ténynek a Vaticánban ünnepélyes formákat akartak adni. Az előcsarnokban folytonos jöves, menése volt egyenruhának és teljes díszbe öltözött schweicziaknak. A fogadás ideje alatt ötven kocsi állo-másozott a kapunál és öt hat carabinieri és közbizton-sági közeg ügyelt a szertartás jó rendjére.

Megszámláltuk a kíváncsi nézők számát. A legna-gyobb tolongás perczében 19-en voltak.

A kihallgatás délutánig tartott és végződött a e kiáltással: Éljen a pápakirály, melynek visszhangja gyengén hatott el a Szt-Pétertérig.

Legújabb külföldi hírek.

A „Times“ versaillesi levelezője 6-ról következő adatokat közöl:

A választások eredményei még kedvezőbbek, mint gondolták, a mérsékelt republicánus pártja nézve. Csú-pán egyetlen bevallott legüimista, s 3 bonapartista lón megválasztva.

Ma egy strassburgi küldöttség érkezett Barthe-lemey St. Hilaire el, az ama városbeli orvosi facultásnak Nancy- vagy Lyon-ba való áthelyezése iránt. Hihetőleg Lyon fog választatni.

Manteuffel tábornok, ki Fabrice tábornokot váltja föl a még Franciaországban levő összes német csapatok parancsnokságában, ma reggel Thiers el reggelizett. Erő-sen hiszik, hogy a szünidő után, mely augusztus 1. vagy 2-ik hetétől fogva october elejéig tartand, a nemzetgyü-lés Párisban fog összeülni.

A republicanus lapok nagy megbotránkozást fe-jeznek ki a fölött, hogy Párisban az ostrom-állapot még most sincs megszüntetve. Többek kijelentik, hogy a leg-újabb párisi választások eredménye az ostromállapotot szükségtelemné téve.

Szó van róla, hogy Mac-Mahon fogna az egész francia sereg főparancsnokságával fölruháztatni, hogy így nagyobb egység jellemeivel bírjon e haderő, mely rövid időn 300,000 főnél számosabb leend.

UJDONSÁGOK.

Videkről az előfizetések egyenesen a szerkesztőséghez beküldendők.

— Az elsőfolyamodásu törvényszékek és já-rásbíróságok székhelyeinek meghatározása, valamint némely járásbíróságoknak telekkönyvi hatósággal leendő felruházása tárgyában megállapított miniszteri előter-jesztvény megnyerte ő felsége jóváhagyását s a székhelyekre vonatkozó jegyzéket már a jul. 11-ki hivatalos lap hozni fogja.

— A honvéd szorlóvesszek központi tanosz-tálya jul. 12-én nagy gyakorlatot tartott Pest mellett a kereszturi pusztán.

— A pesti egyetemi román ifjuság egyeletet alakított egy román tud. akad. és nemzeti színház alaki-tásának előmozdítására.

— A minisztertanács elhatározta, hogy a fő-városi rendezést illető törvényjavaslat egyik pontjában Buda és Pest egyesítése ki legyen mondva.

— Színházi hírek. A belügyminiszterium már elkezdte a szinigazgatói concessát kérés folyamodvá-nyait, véleményes jelentéstételt vett a magyar színész-közelzet központi kormányzó tanácsához átküldeni. Medgyaszay Ilka e ho folytán a budai szinkörben fog vendégzerepelni. Dancz Nina Szathmárra szerződött

Sz. 749. 1871. A Kolozsvári Közlöny tekintetes szerkesztőségének helyt. A nagyváradi-kolozsvári államutvonat folyó év július hó 11-én a forgalomnak átadott, miről a tekintetes szerkesztőség tudás és tudatát végeztet ezzel értesítetik. A m. kir. mérnöki hivatal, Kolozsvárt, 1871. július 12-én. Székely János, f. m.

— **Értesítés.** A székely-keresztúri állami tanítóképző folyó iskolai évi vizsgálati a következő napokon és következő renddel fognak megtartatni: Július 24-én az egyéves tanfolyam növendékeinek írásbeli vizsgálata. Július 25-én a rendes tanfolyam első osztályának vizsgálata. Július 26-án az egyéves tanfolyam növendékeinek szóbeli vizsgálata. Július 27-n d. e. a gyakorló iskola vizsgálata, délután az egyéves tanfolyam növendékeinek vizsgálata a gyakorlati tanításból a gyakorló iskola növendékeivel. Július 28-án délután mindkét osztály növendékeinek vizsgálata a tornaszaból és éneklésből. Július 29-én délelőtt az érdemsorozatok felolvasása és az iskolai év bezárása. E vizsgálatokra mindazokat, kik a tanítóképzés — illetőleg a népnevelésügy iránt érdeklődnek szíves tisztelettel meghívja a sz.-keresztúri állami tanítóképző igazgatósága.

— **A lengyel emigráció** tudományos intézetei Párisban, mint már említve volt veszély fenyegeti. A francia kormány ugyanis több rendszabályt bocsátott ki, melyek ezen intézetek szabadságát, sőt létét fenyegetik, s a lengyel emigráció most arról gondolkodik, hogy ezen intézeteket (écolé de Batignoles, lengyel menekültek gyermekeinek számára alapított gymnasium; écolé Montparnasse, felsőbb technikus intézet; az écolé primaire de st. Casimir, elemi iskola fiú- és leánygyermekek számára stb.) a porosz és osztrák kormány alatt levő lengyel tartományokba szállítsák át. Ezen kérdésre vonatkozólag a „Gazette Narodowa” következőleg ír: „Mi úgy találjuk, hogy ezen kérdés fölvetése legalább is korai. Egyelőre mindent el kell követni, hogy ezen, az emigráció által Párisban oly nagy áldozatok árán alapított intézeteket fönnttarthassuk. — Létezésük ugyan most legalább is prekárius lett, de azért megszüntetésüket egyelőre politikai hibának tekintünk. A megszüntetés, illetőleg áthelyezésnek csak akkor lenne értelme és jogosultsága, ha a francia kormány határozottan üldözőinek soraiba állana, s tőlünk megtagadná a vendégjog élvezetét.”

— **A honvédek segélyezésére** rendezett állami sorsjáték nagyon kedvezőleg ült ki, nem ugyan a közhírség, hanem, — a mi sokkal jobb — a rokkant honvédek részére. A főbb nyeremények számai mind visszaküldettek, s a legnagyobb nyeremény mindössze 5000 ft. Az a szám, mely a százezer forint nyerte, a budai Lukács-fürdő kis trafikjában volt letéve, s ott is maradt ötödéig az utolsó napig; e napon egy író odamenvén szívtat venni a megkínáltatván a sorsjegyekkel, vett is belőlük kettőt; a főnyerő azonban éppen a meg nem vett három sorsjegy közt volt, melyeket a szivarárúsnő a lottoosztálynak visszaküldött.

— **Vasuti szerencsétlenség.** Az első erdélyi vasutvonal Zám és Illye közt fekvő hídja egy felhőszakadás következtében kővek és görgetégekkel annyira behordott, hogy egy tehervonat 4 kocsiával, mely azon időben arra haladt a járhatlanokká vált sínekkel kiskilott. A kocsiok szétzúzódtak, s egy vonatkísérő nehezebb, egy másik könnyebb sérülést szenvedett. — A vasutvonal e részének járhatóvá tévése 18 órát vett igénybe; minek következtében az utazók e helyen kénytelenítettek más vonatra szállni, hogy utjokat folytathassák.

— **Az első erdélyi vasut** üzletvezetősége a következő értesítést bocsátott ki: Az áradás által előidézett megrongáltatás miatt a közlekedés a zám-károlyfenyővár- és piski-petrozsényi vonalon, az ut teljes helyreállításáig beszüntetett; és az arad-zámi vonalon személy-, poggyász- és gyors mália-szállítás csak egyszer fog naponként történni, ellenben a helyi terhek szállítására a zám-aradi vonalon a szállító eszközök mennyiségéhez képest, továbbra is megmarad. — Folyó hó 8-tól kezdve tehát Arad és Zám közt csak a 3. és 4. sz. vegyes vonatok fognak közlekedni.

— **Varjassy Béla**, ki a francia-porosz háború alatt francia zászló alatt küzdött, a háború után megöszült, s mint az aradi lap írja, egy előkelő francia hölgyet vett nőül és a mézesheketet Párisban fölti. Innen küldött pár nap előtt 100 francot az aradi vértanúk emlékére és az aradi munkásegylet önmivelődési céljaira.

— **A belga trónörököséről**, ki közelebb magyarországi jörségeit meglátogatta volt, ezt olvassuk a „Z. S. K.”-ben: A belga trónörökös mult vasárnap Párlinban népiünnepélyt rendeztetett, a csárdás igen tetszett neki. A hozzá ment szomszéd községekbeli küldöttségeket leereszkedő nyájassággal fogadta; szerdán délután néjével Kanizsára kocsizott; csütörtökön pedig Triesztbe utazott.

— **A stuttgarti „Allg. Illust. Zeitung”** XII. száma következő humorisztikus cikket hoz: A párisi Commune legújabb törvényei 1. §. Mindenki, ki inget vált gyanus és royalista. 2. §. Gyanus, ki írni s olvasni tud s ennek folytán tisztli vagy bármely felelősséggel járó hivatalra alkalmatlan. 3. §. A vagyonosság bűn, mely csak gyors szétosztás által engesztelhető ki. 4. §. A miniszterek mindegyike 3 franc és 25 centime-nyi fizetést kap, melyből 75 centime-ot a köztársaság nemzeti levesosztó intézetének enged át. 5. §. Azon generális, ki legyőzött, vagy a legyőzhetlen nemzetiséget oly helyre vezeti, hol az ellenség golyóinak kitéve van — a nép ítélete alá kerül és lámpára akasztatik. 6. §. A szabadság általános. Mindenki azt teszi, mire képes.

— **A súly ellen való orvosság.** Ramsay Wing az Egyesült államok ecuadori követe jelenti, hogy a rákfene ellen való orvosság a cunde-ranga nevű növényben fölfedeztetett. Egy szolgáló — mond jelentésében — rákfeneben szenvedő férjét meg akarta mérgezni, s ama nagy mértékben mérget tartalmazó fa kérgét megfőzte. A beteg ahelyett, hogy meghalt volna, egészen

meggyógyult és a gyógyszer ily módon fel lett fedezve. Orvosainknak figyelmébe ajánlják e körülményt.

— **Örült király.** Supronban egy Sz. . . y nevezetű szíjgyártót mult kedden reggel örülesi roham lepett meg elannyira, hogy a nagypiaczon levő boltja elé kiállván az összecsozdult néptömeghez hangzatos beszédet tartott. Azon rögeszméje jött, hogy ő király lesz s beszédét azon refrain végezte be mindannyiszor: éljen a király. A kalapot ledobta fejéről, nem kell ő neki ugymond kalap, hisz, holnap ugys korona ékíti homlokát. Környezete azután orvost hivatott, a ki azután constalajta is a bajt s ugy 12 óra tájban a városházhoz vitetett. Utközben temérdek gyerek-csoport kísérte, a kiket kedélyes mosolylyal egyre csak arra kért, hogy majd azután holnap, mikor fejére teszik a koronát, csak jó nagy „éljen”-eket kiáltsanak. Ám jelenleg orvosi kezelés alatt van.

— **Parfusz nevű községben** Brünn mellett e napokban egy házasság sajátságos módon jött létre. Egy ottani lakos ugyanis és annak a fia egy hajadont ismeretlen oknál fogva derekasan eldöngögtet. Az ügy a fenyegető törvényszéknek feljelentetve, eredménye az lett, hogy a fiu határozottan kijelenté, mikép az elpholt leányt nőül veszi.

— **A „Wacht am Rhein”** dallamának szerzője Wilhelm Károly, az északnémet szövetség rendelkezési alapszaból évenként 1000 tallért kap. Bismarck herceg a napokban értesítéssel a zeneszerzőt egy levél kíséretében, melyben a herceg e jutalmazást azzal indokolja, hogy a szerző zenekölteménye elválaszthatatlanul össze van fűzve az utolsó nagy háború történetével s e háború alatt nem csekély mérvben emelte a nemzeti közérzetet. Wilhelm Károly zeneköltő szélhűdéstől éretve most az elgersburgi fürdőben keres gyógyulást.

— **Pénztári kimutatás** 1871 június elsőtől kezdve, egész 1871 július elsőig. Bevétel: Részvényből 362 ft 32 kr. Betétekből 3260 ft. Kamatból 73 ft 20 kr. Kezelésért 60 ft. Kiadás: Kamatra 3437 ft. Irodai költség 63 ft 36 kr. Összes bevétel 3755 ft. 52 kr. Összes kiadás 3500 ft 36 kr. Pénz készlet 255 ft 16 kr. M.-Ludas 30-ik június 1871. Hantz Pál, helyettes igazgató. Nyerges József, pénztárnok. Kazacsai Antal, könyvvizsgáló.

(**Necrolog.**) Rettinger Frigyesné született Zászlófy Katalin, a maga, férje és egyetlen gyermeke: Katalin; ugyisint testvérei: özvegy Maly Antalné, öz. Gajzágó Daniélné, dr. Meskó János és ezek gyermekei; nemkülönben számos rokona nevében fájdalomdult kebellet jelenti, hogy határtalanul szeretett anyja, a legnemesebb lelkületű nő, a legjobb anyák s nagymamák egyike, öz. Zászlófy Miklósné született Meskó Katalin életének 76-dik, özvegyiségének 42-dik évében, hosszas betegség következtében, a haldoklók szentségének ájtatos fölvetéle után, folyó hó 10-kén éjjeli 1 órakor megszünt élni. Az üdvözültnek földi maradványai folyó hó 11-kén délután 6 órakor fognak a gróf Rédey piazzi

házában levő szállításról a köztemetőbe kikisértetni; lelkéért pedig az engesztelő szent miseáldozatok ugyan e hó 12-én d. e. 10 órakor a plébániai templomban a mindenk Urának bemutatatni. — E mindkét végtiszteltet a rokonok és résztvevők szomorúan és tisztelettel meghívhatnák. Kolozsvárt, július 10-kén 1871.

Kolozsvári piacz. Egy pár szép ökör 500 forint. Egy pár közepes ökör 400 forint. Egy pár szép tehén 300 forint. Egy p. közepes tehén 230 ft. Marhahús fontja 23 kr. Borjúhús fontja 20 kr. Egy p. szép disznó 140 forint. Disznóhús fontja 26 kr. Szalonna, nyers mázsája 40 forint. Szalonna, száraz mázsája 40 ft. Szalonna, füstölt fontja 48 kr. Fagygyu mázsája 25 ft 50 kr. Zsir, közönséges kup. 1 ft. 10 kr. Hájzsír kup. 1 ft 20 kr. Lúdzsír kup. — ft — kr. Széna, szekere 7 ft. Szalma, szekere — ft. Fa, száraz, hosszú öle 24 ft. Fa, száraz, rövid öle 13 ft. Nyersfa szekere 5 — 6 ft. Egy pár pulyka — ft. Egy p. pipe 1 ft 30 kr. Egy p. kappan — ft — kr. Egy p. csirke 50 kr. 5 tojás 10 kr. Deszka p. 1 ft 80 kr. Zsindely ezere 3 ft 50 kr.

Távíratí tudósítás a bécsi börzéről. Jul. 11-ről: 5% Metalliques 59.25. 5% Nemzeti kölcsön 68.90. 1860-diki államkölcsön 101.10. Bank-részvények 770. Hitelrészvények 283. — London 123. 50. Ezüst 121.50. Cs. kir. arany 5.84¹⁰/₁₀. Napoleon-dor 9.84. Földtehermentesítési kötvények: Magyar 79.90. Temesi 77.50. Erdélyi 75.75. Horv.-Slavon 86.25.

Tulajd. és felelős szerkesztő: **Sándor József.**

N y i l t t é r .

(168) 29—30

Titkos betegségeket és tehetetlenséget

(elgyengült férfierőt)
gyógyít gyökeresen fényes és tartós siker
biztosítása mellett

HANDLER MÓR

orvos- és sebészudor, szülész és szemész.

Rendel naponként délelőtt 11 órától 1-ig és
délután 3 órától 5-ig.

Lakik Pesten, Lipót-város, nádorutca 13. szám
I-ső emelet 14 sz.

Díjjal ellátott levelekre azonnal válasz adatik.

III. **Beküldetett.** 6.

Minden szenvedőknek egészségre a delicat **Revalesciére** du Barry által, a mely gyógyszer és költség nélkül következő betegségeket gyógyít: gyomor-, ideg-, mell-, tüdő-, máj-, mirigy-, takonyhártya-, lélegzés-, húgyhólyag- és vesebajokat, gumót, aszkórt, mellszorulást, hurutot, emésztésihiányt, dugulást, hasfolyást, állanságot, gyengeséget, aranyért, vízkórt, hideglázt, szédülést, vértelenséget, fülzúgást, éremlyést és hányást még a terhesség alatt is, húgyfeszít, bűskomorságot, sorvadást, csúzt, közhényt, sárgaságot gyógyít. — Kivonat 72,000

elismervény sz. 48.421.

Ujvár, Magyarországon.

Több év óta nem volt teljes egészségem, emésztésem mindig zavart vala, gyomorajkajokkal s nyálkassággal kellett küzdenem. E bajoktól megszabadított a **Revalesciére** tízennégy nap használa.

Göten, Stajerhonban, u. p. Birkfeld, 19. dec. 1869.

Igen tisztelt ur! Szívesen és kötelezőséggel kifolyólag bizonyítom a **Revalesciére** jó hatását, a mint az sok oldalról tudomásra is lón hozva. E jeles szer bor-

zasztó lélegzési nehézségtől, kínos köhögéstől, torokfájástól, szélkórtól és gyomorköreséktől mentett meg, melyekben sok év óta szenvedtem.

Steininger Vincze, nyug. lelkész.

Táplálóból levén a húsnál, a Revalesciére felnötteknél és gyermekeknél 50-szer behozta árát gyógyszeresekkel szemben.

1/2 fontos bádóg szelenczékben 1 ft. 50 kr. 1 1/2 2 ft. 50 kr., 2 1/2 4 ft. 50 kr., 5 1/2 10 ft., 12 1/2 20 ft., 24 36 ft.

Revalesciére csokoláde poralak- és táblákban: 12 csészére 1 ft. 50 kr. 24 csészére 2 ft. 50 kr.

48 csészére 4 ft. 50 kr. poralakban 120 csészére 10 ft. 288 csészére 20 ft. 576 csészére 36 ft.

Kapható: Barry du Barry és társa által Bécsben Wallfischgasse 8. és Faulk József fűszerkereskedésében Pesten Törökut., Brünben Eder F.-nél, Kolozsvárt Binder K. úr gyógytárában bel-monostortutza a Redoute során. Továbbá: Kronstädter József úrnál kül-monostortutza 134 sz., bel-monostortutza 175 sz. és főtér 2. szám a zálogintézetnél, valamint minden városban jó gyógyszereseknél és fűszerkereskedőknél; a bécsi ház ezen feljül mindenütt elküldi postai utalvány vagy utánvét mellett.

1833. utl. 1—1 (206)

A császári és királyi magyar-osztrák külügy-ministerium folyó évi június 16-án 6269 szám alatt kelt értesítése szerint, az algieri francia főkormányzóság az ott fennálló s az ország közbiztonságát veszélyeztető viszonyok közt, az idegenek iránti rendőrszabályok szigorú kezelését látta szükségesnek életbe léptetni.

E czelebb az algieri polgári főkormányzó f. évi ápril 26-án kelt rendelete által az idegenek közlekedésének ellenőrzésére következő szabályok alapítottak meg:

1) Az algieri kikötőkben minden idegentől a partra szállás megtagadható, ki rendes utlevéllel ellátva nincs.

2) Minden idegen valamely algieri kikötőbe érkezésekor köteles, saját honossági consulja védelme alá helyezkedni az által, hogy magát a consuli irodában bejelent s bejegyezteti, s a consulatust által maga részére bejegyzési bizonylatot állított ki.

3) Minden személy Algierbe lépés alkalmával valamely rendes keresetmódot és az önfentartására szükséges eszközök birtoklását kimutatni tartozik. E végből minden érkező köteles magát a helyi hatóságnál jelenteni, mely részére — eszközölt igazolás után — tartózkodási jegyet (carte de sureté) szolgáltatand ki. Külföldiek részére ezen tartózkodási jegy csak a fentírtított saját honossági consulatustól nyert bejegyzési bizonylat alapján fog kiszolgáltatni.

4) Minden Algierben honossággal nem bíró egyén, ki rendes kereseti módot és a szükséges önfentartási eszközöket kimutatni nem képes, kiutasított, s hazájába illetőleg utolsó ösmert — Algierben kívül fekvő — tartózkodási helyére toloncoztatik.

Miről az utazó közönség a fömeltóságu m. kir. belügyministeriumnak mult hó 28-káról 1485 sz. alatt kelt rendelete folytán ezennel értesítetik és egyszersmind arra is figyelmeztetik, hogy a francia új szabályzat szerint az utazók Franciaországra szóló utlevelüket valamely francia követség vagy consulatustól láttamoztatni tartoznak.

Kolozsvárt, július 7-én 1871.

Kir. biztos ur ő nagyméltósága helyett: **Gebbel, osztálytanácsos.**

1834. utl. 1—1 (207)

Az Algierbe utazó idegenekre nézve az ottani francia főkormányzóság a mai napon 1833. utl. sz. a. kelt hirdetményben is röviden jelzett azon új rendszabályt léptette életbe, miszerint ezentul minden utazónak, legyen az francia vagy idegen alattvaló, a francia határra léptekor szabályszerű utlevellel ellátva s ez utóbbinak azonfelül valamely francia követség vagy francia consulatustól láttamoztatni kell lennie.

Az idegen alattvalóknak Franciaországra szóló utlevelük láttamoztatásáért (visa) a francia követségek s consulatustok tíz (10) frankot fognak illeték czímén beszedni, mire nézve azonban következő könnyebbségeknek adatott hely:

1.) Teljesen vagyontalan személyek részére a láttamoztatás díjtalanul teljesítetik.

2.) Munkakönyvek láttamoztatásáért a fentebbi illetéknek csak egy negyede fizetendő.

3.) Oly személyekre nézve, kik habár teljesen vagyontalanok nem tekinthetők, s a fentebbi illetéket megfizetni képesek még sem volna, a fizetendő láttamoztatási díj az érintett rendes illetékszeg felére, sőt egy negyed részére is leszállítható.

Ezen új rendszabály folytán a francia kormány 1866 évben kötött azon egyezmény, melyszerint a láttamoztatási kényszer s a láttamoztatási díj kölcsönösen megszüntetve lón, hatályon kívül helyeztetett.

Ennek következtében a cs. és kir. közös külügyministerium részéről az összes osztrák-magyar követségek s consulatustok utasítottak, hogy viszonszággal fejében mindazon francia alattvalóknak, kik aziránt lépéseket tennének az osztrák-magyar államokba való utazás esetén utlevelüket láttamoztassák, melyért a díj hasonlóan 10 (tíz) frankra vagy 4 (négy) ft-ra o. é. ezüstben határozottatott.

Munkakönyvek láttamoztatásáért szintén csak 2 1/2 frank vagy 1 ft o. é. ezüstben fog szedtetni, s egyuttal a cs. és kir. képviselői hatóságok felhatalmaztatnak, hogy ugyanazon módon min az a francia irodákra nézve előírva van, kevésbé vagyonszegények részére a láttamoztatási díjat — körülményekhez képest — felében, negyedrészen vagy éppen teljesen elengedhessék.

Egyuttal azonban különösen figyelmeztettek a cs. és kir. követségek és consulatustok, hogy az egyáltalában megszüntetett utlevel — vizsgálás az osztrák-magyar birodalmak határain ujra életbe nem léptetetik.

Miről az utazó-közönség a fömeltóságu m. kir. belügyministeriumnak folyó évi június hó 28-ról 1499 sz. a. kelt rendelete folytán ezenel értesítetik.

Kolozsvárt, július 7-én 1871.

Kir. biztos ur ő nagyméltósága helyett: **Gebbel, osztálytanácsos.**

3—3 (204)

Pályázati hirdetmény.

A kolozs-monostori magy. kir. gazdasági tanintézetnél az erdészeti tanári állomás üresedéséből, annak f. évi november hó 1-ső napjától leendő betöltése végett ezennel pályázat hirdettetik.

Ezen állomással 1500 forint évi fizetés és 200 forintnyi lakbér illetőség van egybekötve. Felhívhatnak az ezen tanszéket elnyerni óhajók, hogy végzett tanulmányaikról s előéletükről szóló bizonyítványokkal felszerelt kérvényeiket legfeljebb f. évi augusztus hó 10-ik napjáig a magy. kir. földmívelés-, ipar- és kereskedelmi miniszteriumhoz nyújtsák be.

Kelt Pesten, 1871. évi június hó 24.

A magy. kir. földmívelés-, ipar- és kereskedelemügyi miniszteriumtól.

4—2 (208)

Haszonbéri hirdetmény.

A kolozsvári ev. ref. főtanodának Ajtoni birtoka, az arányosított kocsma joggal, és más lehető javadalmakkal együtt, a jövő 1872-ik évi ápril 24-dik aszaptól kezdve hat egymásután következő évekre kellő biztosíték mellett árverés útján haszonbérbe adandó; — az árverés lesz eni augusztus 1-ső napján d. u. 3 órakor bel-farkasutczában 53. számú házánál, hol a feltételek addig is megláthatni. — A felkiáltási ár kétezer ft. o. é. leszen, — a kivenni szándékozók tehát a felkiáltási árnak 10%-kát tartoznak bánt pénzüi előre letenni az árvereztető bizottsághoz.

Kolozsvárt július 6-án 1871.

4—3 (209)

Árverési hirdetmény.

Ezennel közhírré teszi alólirt igazgatóság, hogy a kolozsvári hitelbank és zálogkölcsön-intézetnél elzalogosított s folyó évi június hó végéig lejárt, és még ki nem váltott tárgyak az I. II. osztályból nyílt árverésen el fognak adatni, és pedig az

I. osztályu tárgyak, u. m. ruhaneműk, háztieszközök, áruk stb. árverezése lesz

folyó évi augusztus 7-én.

A II. osztályu tárgyak, u. m. arany-, ezüst-neműk, ékszerek stb. árverése lesz

folyó évi augusztus 10-én.

Az árverezések az intézet helyiségében mind délután 3 órakor kezdődnek.

Figyelmeztetés! A kiváltás vagy átírás végett beadott, de még ki nem fizetett s az intézetből el nem vitt zálogjegyek tárgyai ez alkalommal hasonlóan elárvereztetnek.

A zálogtárgy tulajdonosa fel van jogosítva az eladásra kitétt tárgyat az árverés kezdete előtt még kiváltani vagy átírni, a már eladott tárgyakból a bejött többlet hasonlóan őt illeti.

A vevő tartozik a vételár rögtön lefizetni és a tárgyat elvitetni.

Kolozsvárt, július 1-én 1871.

A hitelbank és zálogkölcsön-társulat igazgatósága.

(21) 1—3

Oroszlán-szinkör
(a középútcza végén)

ma és minden nap

CASANOVA FÁNI assz.
világhírű állatszeliiditőnek

nagy mű-előadása

az oroszlánok, hyána, párdutz és farkasokkal
4 szakaszban.

Pénztárnyitás 6. — Kezdeté 7 órakor este.

(203)